

SĂPLĂCAN

Poeme
pentru prieteni

RADU SĂPLĂCAN

*

POEME PENTRU PRIETENI

ediție digitală

Volum memorial,
la 70 de ani de la nașterea lui Radu Săplăcan
(n. 1 aprilie 1954 – d. 15 aprilie 2002)

RADU SĂPLĂCAN

POEME
PENTRU PRIETENI

Ediție îngrijită și Cuvânt-înainte
de **Ioan Pinte**
Postfață de **Vasile Dragomir**
Notă biobibliografică de **Cornel Cotuțiu**

Cluj-Napoca
2024

Proiect editorial apărut sub egida
Bibliotecii Județene „George Coșbuc” Bistrița-Năsăud

© **Editura Școala Ardeleană, 2024**
Cluj-Napoca, str. Mecanicilor nr. 48
Redacția: tel.: 0364.117.252; 0728.084.801
e-mail: office@scoalaardeleanaclub.ro
redactie@scoalaardeleanaclub.ro
Difuzare: tel./fax: 0364.117.246; 0728.084.803
e-mail: difuzare@scoalaardeleanaclub.ro
esadifuzare@gmail.com
www.scoalaardeleanaclub.ro

ISBN 978-630-314-121-3

**Ediția digitală reproduce întocmai ediția tipărită
în 2008 la Editura Eikon**

Lector de carte: Zorin Diaconescu

Editor: Vasile George Dâncu

Copertă: Paul Burcia

Tehnoredactare: Cristina Braiț

RADU SĂPLĂCAN

SAU EXIGENȚA PRIETENIEI

Radu Săplăcan a fost și a rămas pentru mine: prieten absolut, boier, gentleman, devotat, generos, lipsit de orgoliu, fără țâfnă, grăbit, agitat chiar în a sări în ajutorul celuilalt, exigent cu prietenii și corect cu neprietenii (nu spunea el „câtă prietenie, atâta exigență”?), fără teamă, de-a dreptul eroic uneori, îndrăzneț în a ataca tabuurile și canoanele literare și nu numai, cavalier atunci când situația o cerea și îngăduitor când simțea căderile și slăbiciunile celuilalt, altruist peste măsură, antrenat în focul culturii majore și participant entuziast la jocurile precare ale contemporaneității (considera, ca și Huizinga, cultura drept joc), ironic și grav, aproape mereu cu sabia scoasă din teacă și ascuțită, desigur, pentru apărarea prieteniei și a adevărului cu orice preț (și adevărul și Platon încăpeau în aceeași teacă) în situații aparte, în suferință și cu ochii plini de lacrimi, fără o motivație anume (când l-am înmormântat sub streășina bisericii din Braniște le-am vorbit prietenilor lui despre „darul lacrimilor”), vesel și fericit în momente nu tocmai vesele și fericite, mamă și tată pentru fiul său Mihai, astăzi frate într-o mănăstire ortodoxă, darnic până la epuizare, „omul care te vorbea de rău în față și te vorbea de bine în spate” (cum spune Ion Mureșan), cel care l-a scos pentru prima dată „în lume” din pustia înverzită a Rohiei pe N. Steinhardt, căruia i-a legat sufletul pentru totdeauna de generația sa, generația ‘80, pregătit mereu pentru o nouă

prietenie, gingaș, suav și realist când atingea inefabilul, „făcător de pace”, cum se spune la „Fericiri”, topit sufletește după Maramureș, avocat neîntrecut al generației ‘80 (știa pe de rost și recita cărți întregi din Florin Iaru și Ion Stratan), discret în a-și afișa credința, credincios și cu încredere în Dumnezeu, asigurat și încredințat că Dumnezeu a dăruit omului, printre multe altele, două sigure căi de salvare: libertatea și iubirea, cu un popor de prieteni peste tot: la Sighet, Vișeu, Borșa, Bistrița, Beclean, Sângeorz-Băi, Iași, Cluj, Brașov, Dej, Satu Mare, Baia Mare, Oradea, Botoșani, critic literar acid, polemic, responsabil și pe fază și, surprinzător, poet absolut fascinant, îndrăgostit până peste cap de fetele Nordului și nu numai, încântat de tot ceea ce este simplu, nefardat, nefandosit, înconjurat de prieteni și, în același timp, foarte, foarte singur, gălăgios și glosolalic pentru a-și proteja și apăra singurătatea, în cele din urmă în luptă dreaptă și pe viață cu... moartea. Liber, liber, liber ca pasărea cerului...

Amintindu-mi la fiecare început de vară de Radu Săplăcan, îmi reamintesc, de fapt, de partea cea bună din mine însumi. Amintirea lui Radu îmi dezmoștește, dintr-o prea îndelungă anchilozare mântuindu-le, propriile mele păcate, neputințe, căderi, mici invidii, răutăți, frici, orgolii. Dă un sens defunctei mele libertăți.

Ioan Pinte

din
LIVADA ROENTGEN
1995

CALIGRAMĂ

pictorului Marcel Lușe

Carton despre suburbiile ochiului
cu imagini asfințind pe asfalt –
raza secretă colorând clape decupate,
unelte lichide, parfumuri...

sub pulberea fină carbonul
delirând într-o încăpere abruptă...

DEVELOPAREA (AUTODENUNȚ DESPRE PRIETENIA CU MIHAI D.)

clasament pentru frigidere vindecate,
cu secvențe în care ne îmbătăm alternativ
și flecăreala în chip de zi onomastică;
ușurel regulile poeticești plesnesc la cusături căci
așa nu era obișnuit să viseze...

FALSĂ MEMORIE

m otto: „poetul plagiază, adică fură de stinge...”

Virgil Mazilescu

– *Liviei* –

legăturile nopților noastre
un pumn de apă
răsărit din ciment...

NOȚIUNE DE CENZURĂ

pentru A.

legăturile nopților noastre
un pumn de apă –
răsunând pe ciment!

SALA DE AȘTEPTARE

lui V.D.

deslușire în corzi, paloarea simțurilor,
ascensoare de pâslă urcând printre amintiri:
Zărnești 32, taxiul albastru, turnul din Pisa...

seară cu frânturi pe o plajă îngustă

ne pipăim cu vorbele într-un proiect domolit,
pledând pentru picătura abstractă...

CRONICA DE TAINĂ PENTRU
FLUTURII ARȘI

lui Zorin

în memoria colectivă rezistă propoziții-belciug,
ghearele și femurul –
visuri pavate și prietenia ca un șirag de gloanțe,
într-o piață de șerpi –
pe lungi și osoase coridoare aleargă
doar un lup desenat...
ce îngeri cu degete mari, prietene, ce violete rafale,
ce „substanță”!
.....
doriți și programul de sală?

TEXT DE FRONTIERĂ

lui Ion Mureșan

„uneori Dansatorul are sânge pe tălpi” –
avem oare a judeca
o posibilă crimă?

HUMANA O. CU REȚETĂ!

fiului meu, Mihai

iată parfumul glicinei perfect
copiat – îți spun,
seamănă cu un divorț între două ninsori, apoi uit...

acum mă întrebi despre o bibliotecă cu miros
de măslin (amintirea
ei) și aștepți –

ne privim (biete ferestre mototolite) ascultând
solfegiul cast al
unui robinet...

SERENADĂ PENTRU TROMBON

lui T.

îți privești bioritmul la televizor:
anul nașterii, luna, ziua, un nimb de oglinzi –
apoi polenul boreal în chip de trofeu
și sunetele de control: fizicul maxim,
afectivitatea în creștere, intelectul și el –
ceața ca o sticlă moale, în timp ce
poemul atinge minima...

NOX

pentru G.

respirația ta liniștită, zâmbetul așternut,
insular...

.....

prin fereastră,
pe patina discretă a tabloului,
lumina cade oblic.

din
UȘOR DEASUPRA LUMII
1999

LUNECÂND

lui Mihai

copilul meu are o mie de porecle,
fragile și cumiști, precum diminețile mele
copilul meu e un epitaf malițios
care merge la serviciu, lângă Hubertus –
în timp ce lăuntricul meu copil a luat, deja:
formă de lift...

DE SEARĂ

Liviei

sub picioarele mele scârțâie zăpada
pe o uliță cu miros de vâsle –
a trecut și trupul meu pe acolo
și m-a întrebat:
„unde naiba ai fost și cui să cer iertare?...”
un arlechin i-a răspuns:
privighetorile sunt încă în război...

ÎNCET, DEASUPRA LUMII

pentru Ioana și Lucian

mă-ncearcă un fel de frig-cărnos;
cămașa îmi absoarbe bătăile inimii
într-un pat provizoriu;

n-o să vă vină să credeți zic ei:
„Nașu' are pulsații în formă de cruce
doar cu norii nu s-a certat...”

printre altele închid ușa, verific varza, citesc –
deschid televizorul,
pentru că, la ceas de seară, lipitorile se retrag...

FRUCTE DE STICLĂ

lui Ion Mureșan

vinzi o carte asemeni copilăriei
și te declari nul –
o nebunie galbenă, cu val lung, îți sporește ochii
și visezi:
cerul ca o butonieră, între păstrăvi de pâslă –
mă răzvrătesc și descriu:
„în privirea ta odihnește
un alpinist...”

NESPUS DE MULT COLORATE

lui Mihai Dragolea

sângeram din același braț
zi după zi, din ce în ce mai transparentți,
mai oxidabili...
te sun rar: tăcere, sporovăială, emoții de stadion,
și totuși am o bucată de întrebare:
pe spalieri crude ce crește, domnule profesor, ce?
cum verdeța stomacului nu mai contează
ridic tonul:
„ursulețul de pluș doarme doar în grâu proaspăt!” –
tu, prietene, nu ascuți decât un Vangelis al fragmentului;
cumperi un bilet, zgribulești, și adormi –

iar eu, mecanicul de probă al poemului, visez un colac
cât o minciună pentru copii

aproape înot...

VÂRTEJUL DIN POD

epistolie către Maria Gheorghiu

draga mea miriște:
prin răcoare mă visez
doar o bordură de lemn
licornul de somn mă cheamă
și-mi așază lacrima pe ferestre străine
viscolim mereu într-o viață de împrumut
jucând o ermetică partidă... de iubire.

DOMNIȚA MARIA

lui D. Mogoșeanu

frigul se naște din încheieturile vorbelor mele;
strâmtorat, posesiv, în poziții de luptă...
de câțiva ani mă bucur de o salvare
vinovată doar când vine la timp –
de Moș Nicolae, în dar, telefonul tău
asemeni unei femei frumoase –

mai tulbure, mai obosit, mai despuiat
îți înțeleg umorul:
câtă iubire – atâta verandă!

CEREMONIE PE GRESIE

lui Marcel Lușe

mi-au înflorit plămâni într-o tapiserie
de o tristețe abstractă –
pictore, rama portretului e o oglindă care mă strânge –
vinul vechi curge dintr-o ureche minerală
iar colecția de melci dansează pe un geamantan dantelat –
am cules ieri încă o baricadă demodată
și am ascuns-o, doar pentru noi, într-o pivniță cu
bemoli...

TIC NERVOS

lui Florin Săsărman

mașina mea este un pământ suspendat –
o bufniță măslinie îl veghează;
dragule, eu m-am născut de-a curmezișul la noi în sat
mama a visat lumânări de catran
iar tata s-a-mbătat
pe la Bărăciuni, bunicii tac afânat.

AM COMIS!

lui Ioan Pinte

fereastra cu rădăcini își păstrează obiceiul:
mă persecută!
un răs gălgâit, vorbe mari, semne de moarte –
ciuperca este o noțiune pozitiv-negativă
precum moara de vânt –
în chilie, televizorul se preschimbă-n
bocanc...

din
FACTORUL ȘARPE
2000

LEGĂTURI SECRETE

lui Vasile Muste

copilărie fără bunici înfiorați de
râsul cireșelor,
înghesuită într-o căruță plină cu
păsări de împrumut...

SĂRUT CU DALTA

sculptorului Max Dumitraș

scrie, nu scrie, scrie...
cu glazura uscată a pădurii,
cu un fel de ploaie înfiptă în umeri,
cu voci galbene sprijinind salcâmii,
cu potirul plin de greieri lăptoși,
cu zâmbetul sonor al buzelor tale,
cu liturghia daltei lângă omul de iarbă
scrie, nu scrie, scrie...

MUNTELE RECE

memoriei părintelui Nicandru

e frig aici, între piatră și clopote,
ca între silabe...

PRESUPOZIȚIE ALCALINĂ

lui Horia Bădescu

câtă vreme ai mângâiat,
câtă vreme ai sărutat,
câtă vreme ai furat
moartea?
„vai, de trei ori vreme”
strigă viermele
sărutând ciocănitorea...

SERIGRAFIE

lui Ovidiu Avram

întâmplător, mai călătorim prin aceeași zăpadă
și ne salutăm prin cartiere vegetale uitate –
întâmplător, mai colecționăm vederi cu îngeri leproși
și candelă încrustate pe pulpe –
sub sticlă, ca niște poteci,
buzele...

OPERAȚIE EST-ETICĂ

lui Teohar

turn înclinat mai adânc cu
fiecare tăcere – în scoica roșietică
umbra unui matroz, ca o ninsoare fierbinte...

scrii un verset enervant: „gramatica înflorind
la marginea străzii” – apoi încărunțești:

între tineri pereți de calcar – ca un poem –
imaginezi
farul de pe țârm...

POSTUME

din
**MEMORIAL CU PĂIANJENI
ȘI FRUCTE**
2002

SCRISORI DIN SALONUL 30

OMUL CU OCHII GALBENI

profesorului Dr. Doru Dejica

Coridoare de lut ascunse prin vene – te cheamă –
o furtună în halat alb îți așază viața pe frunte
și termometrul la gât –
Afară mingea izbește necruțător picioare de copii
iar primăvara îmi însămânțează ficatul...

din

POEZII

Ediție îngrijită de Ion Mureșan

2003

PĂTRUNJELUL

lui Geza

Prietenul meu G. naște o grădină
Cu rădăcini din oase –
Mărunte sunt dioptriile sale
reconstituite la grătar, bucată cu bucată
el, prietenul meu G., alege ciupercile cele
mai vinete și nu
emigrează –
câinele cu limbă de piatră este al său.

ELVEȚIA ASCUNSĂ

lui Volodia

te rog să mă aștepți dragă Tată
ca pe o lacrimă sau un surâs
așezată sau dezvățată eu exist doar pentru tine
iarba pe Vaser crește mai blând
iar iubirea nu poate fi semănată

rămâi și așteaptă izvorul din noi
într-o pădure abstractă

PĂCĂTOSUL

lui Dan Banciu

Poemul acesta vrea să meargă la mănăstire –
culori, măsuri intermediare, mătasuri
ca într-un concert acompaniat la toți dinții –

mai târziu o lacrimă portocalie umple
gălețile porcilor –

cât mai trăiesc sunt uzura dulapului.

ÎNSEMNARE

pentru Vio

există feluri și feluri de a pleca:
inteligent, sau
pur și simplu, a te sustrage...

căluții mei au coapse de țelină
și multe diagonale vertebrale: le trăim
în lumina lanternei ceața îmi răstoarnă condeiul...

RITM ORGANIC

lui Ițã

Dintr-o muzică,
ducând în dreapta mea
se întâmplă cuvinte...
Și nu ca să-mi răcoresc trupul
mă scald în fluturi...
Cioburile au o parte în plus,
împăturându-le aiurez lângă trup;
și nu greșesc când cocoșii joacă-n perdea,
pe o altă tupsie
e sâmbătă...

Sărutată de ghicirea pendulului
țara de sub sticlă,
cuvânt adormiților cântă...

La surpări de cărbuni în rouă,
când înghețat se pipăie sufletul...

De șapte ori cremene și o dată femeie,
țara de sub sticlă,
cuvânt adormiților cântă...

LOGOS

lui M. Tropa

Tăuni cu brâie negre dănțuie beți.

Iar acești oameni străvezii
încep să se sărute și să-ncremenească.

lui George

Dacă aş avea timp
din viaţa mea aş trece în
viaţa Ta

dacă aş avea timp
viaţa Ta ar trece în
viaţa mea

nu prea avem timp
pentru viaţă...

RADU, FIRE DE POVESTE

*„Când în noapte mai taci ce-ai zis,
Doamne, mintea mi-o vânturi.
Adorm cu capul pe mașina de scris
Și fruntea mi-e plină de rânduri.”*

Radu Săplăcan

Despre orice puteai vorbi cu Radu Săplăcan, mai puțin despre Dumnezeu.

Pentru el, Dumnezeu era american, avea o fermă imensă proprietate privată, în care nu intri decât atunci când te cheamă El. Zicea că rugăciunile sunt poezii și că nu are rost să-i spui Creatorului poezii scrise de alții dacă și tu ești creator, spune-le pe cele scrise de tine. Din acest motiv am început cu strofa de mai sus, „inventată” de Radu pe la 18 ani. Eu am cunoscut „fenomenul” prin poetul Ion Mureșan, după ce într-o duminică a venit la un curs pregătitor pentru admiterea la facultate (filosofie) și mi-a spus (stăteam împreună în gazdă la unchiu-său Tene): „E unul de la Dej – chi, chi, chi (că așa râde Ion și, deoarece a căzut, când era mic cât un epigramist, cu arcada în sapă, îi umblă ochii în cap, până să fixeze o imagine, ca radarele după avioane) – care pune întrebări de se duc Profesorii să închidă ferestrele înainte de a-i răspunde, să nu-l audă cineva și să ne ducă la pregătire pe Traian” (strada unde se afla sediul Securității).

„Trebuie să-l cunoști, voi o să vă înțelegeți foarte bine, eu încă nu m-am învățat să-l urmăresc, vorbește românește cu o turație de motor de formula unu, iar englezește, ceva mai repede. Mi-a spus că scrie o poezie și că vine la Cluj să ne spargă pe toți, altfel e de omenie, și-a băut cu mine și banii de tren.”

Sigur că am fost nerăbdător să-l cunosc, pentru că încă de pe atunci, ca să-mi pot da mie însumi pace, vânam ciudățeniile altora, eram înfumurat, încât când ploua țineam gura căscată ca să beau numai apă din nori, iar starețul de la Rohia (acum IPS Iustinian Chira, episcop ortodox al Maramureșului și Sătmarului) mă ținea vara la mănăstire, nu atât pentru a mă apropia de Domnul, ci pentru a nu mă scăpa printre oameni, deoarece, încă de pe la 15 ani când l-am cunoscut, i-a zis mamei bune să mă lase „internat” la sfinția sa, fiindcă știam cu exactitate și cu „dovezi” cum și de ce a făcut Dumnezeu lumea și pe oameni, încât blândul părinte s-a uitat la mine cu spaimă, cum s-ar uita un urs la un șoarece sinucigaș care-l atacă. Și lui Radu îi plăceau mănăstirile, așa că lungă noastră conviețuire a pornit de la un punct comun și, timp de treizeci de ani, cam cât a ținut „anonimatul” lui Hristos, am adunat cu tenacitate probe de divorț, știind amândoi că sentința în cauză nu va fi dată decât de Dumnezeu, fără drept de recurs, dar vremelnică și irevocabilă, deoarece meciul cu mingea de foc dintre noi nu s-a încheiat, s-a suspendat doar fiindcă partea lui de teren a devenit impracticabilă și așa-i trebuie, că nu ne-a ascultat și-ntotdeauna a încălțat bocanci, cu cramioane mai mari, neregulamentare, fentând îngerii de tușă.

Ne-am mutat în chirie toți trei, Radu, Ion și cu mine, la Mahon, unde ne-am hotărât să ținem un

Pomelnic-jurnal. Mahonul era o cameră spațioasă într-o casă ai cărei proprietari erau doi bătrâni ca sfinții Ioachim și Ana, într-un parc din Cluj și unde eram vecini cu Oarba, o cățea mică, neagră, cu ochii acoperiți de lațe, care noapte de noapte ne aștepta la gard și ne lătra numai când ajungeam în dreptul ei, de ni se oprea inima ca trenul la semnal, sperietura asta fiind răsplata pentru păcatele noastre de peste zi, blândă pedeapsă, că de era după merit, ar fi trebuit să ne latre până și cățelul pământului, nu numai câinii cu buletin de Cluj.

I-am zis acelei camere Mahon din ziua în care trebuia să sărim la cer. Ion Mureșan a venit acasă mai devreme, a aprins gazul în soba de teracotă, s-a urcat în pat și a început să scrie o poezie în carnețelul său de pe noptieră: „Stau și visez în umbra mahonului”, apoi a adormit. Când am ajuns noi acasă, ușa sobei se înroșise, cheia de la gaz era fierbinte, iar când am deschis geamul, iarnă fiind, camera s-a umplut de aburi, încât am crezut că am ajuns cu picioarele acolo unde ne era capul – în nori. Ce-i, ce-i, ce-i, chi, chi, a-ntrebat poetul năucit, iar noi am început să-l lătrăm ca Oarba de sfinți și de mahon.

Dacă Radu ne teroriza amendându-ne „producția literară”, apoi nici noi nu ne lăsam mai prejos, făcându-i o farsă continuă de care, de dragul nostru, n-a vrut să se prindă. Cumpăram cărți noi sau le aduceam de la bibliotecă, cărți pe care noi nu le citisem, și-i vorbeam despre ele din auzite și-i ziceam că sunt extraordinare. Știam că, indiferent dacă e bună sau proastă cartea, o va citi până la capăt. Când, după ultima pagină, auzeam: „Cretinilor, dobitoacilor, inculților, boilor, uite cui am făcut eu cu domnul profesor (Teohar Mihadaș) legendă! Pe Mureșan îl înțeleg, că el e poetul Confuzius, dar pe tine, vită încălțată, nu te

pot înțelege, că ești prozator! Dacă tu-mi dai mie să citesc o tâmpenie ca asta spunându-mi că-i o capodoperă, apoi și eu îți spun că nu mai ai dreptul să vorbești în fața mea, numai să scrii, catastrofă ce ești!

Mă, și dacă vă mai prind citind de capul vostru, vă trimit să dormiți cu Oarba! Dragomire, unde ai ascuns ceva de băut în casa asta?!”

Eu mă executam spășit, iar Mureșan se ducea la toaletă ca să poată chi, chi, chi în hohote.

Trei reguli erau la Mahon: fiecare trebuia să scrie zilnic câte o frază sau câte un vers în Pomelnic, în fiecare săptămână se făcea o noapte albă pentru lectură și una pentru emanciparea femeii. Obiectele interzise erau radioul, televizorul și presa de partid, fiind admisă doar cea literară sau revistele de specialitate.

Noaptea pentru lectură putea fi înlocuită cu un ritual peripatetic în jurul lui Marx – așa îi zicea parcului din apropiere –, dar noaptea albă de emancipare a femeii era respectată cu sfințenie aducătoare de dulci păcate.

Nu ne era greu, deoarece Radu Săplăcan era o legendă care spunea legende despre noi. Filologistele, conservatoristele, medicinistele aveau impresia că Mahonul e un copac în Olimp pe ale cărui crăci stau, bălăngănindu-și picioarele, Pan al poeziei și Poseidon al prozei. Pe mine și pe Mureșan ne umfla râsul, rămânând cu nările despicate ca în zicala cu un prinț persan și un cal moldovean, auzind prin „Arizona” (o Capșa clujeană sau un OJT băimărean) ori pe stradă câte un dialog de genul: „Ce faci diseară?” „Mă duc la Mahon.” Grăbeam pasul, întorceam capul și nu ne venea a crede că sfișeniile lor vor ieși din spuma mării direct „în umbra mahonului” și vom simți la noapte „cum șerpii îți joacă sub vesminte”.

Numai că noapțile acelea erau de muzică și poezie, de replici ascuțite și spectacole cenzurate deoarece, aduși tot de Radu Săplăcan, veneau să cânte Marcela Saftiuc sau Puiu Ivanițchi, Mihai Olteanu sau Tiberiu Alexa, să facă pantomimă și portrete graficianul și pictorul Emilian Nicula, să recite poezii interzise actorul Ioan Georgescu, să ne spună proze pe de rost, ca nimeni altul, scriitorul Alexandru Vlad, să ne vorbească despre cărțile vechi istoricul literar și eseistul Archeus Traian Vedinaș, iar dinspre dimineață, să ne sufle gagicile spionul Ioan Groșan și pironul Lucian Perța, niște „căminiști” rătăciți care acuma s-au ajuns și scriu cărți premiate înainte de a le tipări, e-adevărat, mai rar, așa cum ar scrie felicitări de Anul Nou.

Nici Radu nu m-a putut duce pe mine la pescuit în Deltă, nici eu nu l-am putut duce în pădurea Mânântușului din Mănăstur după hribe, pe motiv că pitoile nu trag la momeală; i-a plăcut Maramureșul de pe pământ așa cum îi place acum Maramureșul din cer; și-a adus aici tot cenaclul „Saeculum”, cenaclu pe care l-a înființat la Dej, transferat apoi cu sprijinul Securității la Beclean, unde venea scriitoricea din tot Ardealul să citească, ba chiar George Pruteanu de la Iași și Virgil Mazilescu de la București. Nu știu cât îi plăcea blagianul deal-vale, deal-vale al acestui spațiu bun pentru exploatarea oieritului, dar îi plăceau – și lui, și lui Teohar Mihadaș – oamenii de aici până la tăierea sufletului. Nu se mai dădea dus din atelierul lui Mihai Olos, cu care se lua la-ntrecere în zicerea poeziilor de dimineață și până artiștii ajungeau somnoroase păsărele, după care mă lua de după umeri ca un nănaș ce-mi era și plănua: „Acum că ți-am adormit caracuda critică, hai la *vinclu* să bem ceva și să-mi spui ce mai scrii, cretinule, dobitocule, incultule, să te ia mama lui proces-verbal și să f... pe Oarba, că mai

degrabă va trece cămila prin urechile acului decât tu prin porțile editurii”.

Pe când eram gata să-l contrazic și să-i întorc cu cea mai sinceră și prietenească ranchiună amabilitățile, s-a dus măgaru' după momeală de furnici, sub un mușuroi de lângă zidul bisericii din Braniștea, singurul pe mâna stângă cum intri în pronaos, e adevărat, la doar o aruncătură de băț depărtare de Someș. Nu știu cum se face că tot atunci îmi aduc aminte să-l strig când bat clopotele și nu m-aude, gândești că-i tomna surd mutu' aista, Doamne iartă-mă!

Da' nu-i bai, că i-oi trimete carte.

Vasile Dragomir

NOTĂ BIOBIBLIOGRAFICĂ

Fiul lui Petru Săplăcan și al Aureliei (n. Mureșan), s-a născut la 1 aprilie 1954 în București și s-a stins din viață în 15 aprilie 2002 la Cluj-Napoca (mormântul său se află în curtea bisericii ortodoxe din Braniștea, județul Bistrița-Năsăud). Primele șapte clase le urmează la Școala Generală din Beclean. A absolvit, în 1973, Liceul „Al. Papiu Ilarian” din Dej și, în 1979, Facultatea de Filosofie a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. După absolvirea facultății și până în 1989 a fost profesor la Liceul nr. 1 din Dej. Între 1989 și 1990 a fost redactor-șef al *Gazetei someșene* și apoi redactor la TVR Cluj-Napoca, din 1990.

Debutază publicistic cu versuri și critică literară în revista *Echinox*.

În perioada studenției a fost membru și apoi coordonator al cenaclului revistei *Tribuna* și, în perioada 1980-1986, liderul cenaclului *Saeculum* al tinerilor scriitori din Transilvania (Dej-Beclean).

Colaborează cu articole, cronici literare, eseuri la revistele: *Echinox*, *Tribuna*, *Steaua*, *Astra* (la rubrica proprie „Literatura futilă”), *Transilvania*, *Convorbiri literare*, *Viața Românească*, *România literară*, *Cronica*, *Poesis*, *Minerva* etc.

A publicat volumele de versuri: *Livada Roentgen* (Editura Popa's Art, Timișoara, 1998), *Ușor deasupra lumii* (Editura Charmides, Bistrița, 1999) și *Factorul șarpe* (Editura Axa, Botoșani, 2000). Au apărut postum volumele: *Memorial*

cu păianjeni și fructe (Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002), *Poezii* (Editura Charmides, Bistrița, 2003 – cuprinzând sumarul integral al cărților sale antume, plus 17 inedite) și *Exerciții de balistică* (Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2003 – articole de critică literară).

Este deținătorul următoarelor premii: Premiul revistei *Tribuna*, pentru critică literară (1977), Premiul „Poemul comentat” al revistei *Astra* (1982), Premiul pentru debut al Salonului de Carte din Cluj (1995), Marele premiu pentru poezie „Cristian Popescu” la Festivalul internațional de poezie din Sighetu Marmăției (1999), Premiul Uniunii Scriitorilor la Zilele „George Coșbuc” (Bistrița, 1999) ș.a.

Au formulat opinii critice asupra cărților sale: Ion Mureșan (*Tribuna*, 1995); Alex Ștefănescu (*România literară*, 1995); Petru Poantă (*Dicționar al poezilor clujeni*, Editura Clusium, 1998); Gheorghe Grigurcu (*România literară*, nr. 33, 1999), George Vulturescu (*Poesis*, 1999); Adrian Alui Gheorghe (*Convorbiri literare*, 1999); Mircea A. Diaconu (*Convorbiri literare*, 1999); Daniel Corbu (*Cronica*, 1999) ș.a.

Nr. 1(30) din decembrie 2004 al revistei *Archeus* (86 de pagini) din Baia Mare este dedicat în întregime lui Radu Săplăcan.

Printr-o Hotărâre a Consiliului local Beclean, Casei de Cultură din localitate i se atribuie, în 2003, numele „Radu Săplăcan”.

Cornel Cotuțiu

CUPRINS

RADU SĂPLĂCAN SAU EXIGENȚA PRIETENIEI.

Cuvânt-înainte de Ioan Pinteș.....	5
din LIVADA ROENTGEN (1995)	
Caligramă	9
Developarea (autodenunț despre prietenia cu Mihai D.).....	10
Falsă memorie	11
Noțiune de cenzură	12
Sala de așteptare	13
Cronica de taină pentru fluturii arși.....	14
Text de frontieră	15
Humana O. Cu rețetă!	16
Serenadă pentru trombon.....	17
Nox.....	18
din UȘOR DEASUPRA LUMII (1999)	
Lunecând	21
De seară	22
Încet, deasupra lumii.....	23
Fructe de sticlă	24
Nespus de mult colorate	25
Vârtejul din pod.....	26
Domnița Maria	27
Ceremonie pe gresie	28
Tic nervos	29
Am comis!.....	30
din FACTORUL ȘARPE (2000)	
Legături secrete	33
Sărut cu dalta	34
Muntele rece	35
Presupoziție alcalină	36

Serigrafie	37
Operație est-etică	38

POSTUME

din MEMORIAL CU PĂIANJENI ȘI FRUCTE (2002)

Scrisori din Salonul 30:	
Omul cu ochii galbeni.....	43

din POEZII (2003)

Pătrunjelul	47
Elveția ascunsă	48
Păcătosul.....	49
Însemnare	50
Ritm organic.....	51
Logos	52
Lui George.....	53

RADU, FIRE DE POVESTE.

Postfață de Vasile Dragomir	55
-----------------------------------	----

NOTĂ BIOBIBLIOGRAFICĂ

de Cornel Cotuțiu	61
-------------------------	----

**Utilizarea acestei cărți electronice e permisă
doar în scop strict personal.**

Dreptul de folosință a cărții nu este transferabil.

Fără acceptul scris, în prealabil,
al S.C. Cartea Ardeleană S.R.L. din Cluj-Napoca,
este interzisă reproducerea parțială sau integrală,
sub orice formă și prin orice mijloc.

Pentru orice alt gen de utilizare,
cu scop comercial sau necomercial,
vă rugăm să ne contactați.

www.scoalaardeleanacluj.ro

Câtă prietenie,
atâta exigență!

A handwritten signature in red ink, appearing to be 'R. Săplăcan', written in a cursive style.

Volum memorial,
la 70 de ani de la nașterea lui Radu SĂPLĂCAN
(n. 1 aprilie 1954 – d. 15 aprilie 2002)

www.scoalaardeleanacluj.ro
ISBN 978-630-314-121-3